

V zásadě je možné začít číst kteroukoliv knihu Bible. Osvědčená cesta je vstoupit do Bible například přes Žalmy nebo některé z evangelíí, případně skrze Skutky apoštolské nebo list Filipánů. Nebo je možné sledovat pořad liturgických čtení a meditovat o nich.

4. Číst Bibli. Ale kdo?

Přístup k Písmu svatému je otevřen všem křesťanům. Proto smí, má a může každý sáhnout po Bibli.

Pokud jsou některé texty těžko srozumitelné, nemá velkou cenu se tím nějak trápit. Je lepší je odložit, přejít k jiným textům a čekat, kdy se nám smysl těžších čtení objasní.

Mnozí vnímají jako obohacení, když si kromě osobní četby vyměňují zkušenosti s ostatními v biblickém nebo modlitebním společenství. V těchto skupinách je možno klást dotazy a hovořit o těžko srozumitelných textech.

5. Číst Bibli. Ale vzhledem k čemu?

Při četbě Bible jde nejprve o náhled do zkušeností věřících v dřívější době. Když čtu tyto texty, mohu mít účast na jejich radostech a obavách, a zároveň se mohu ptát, zda mohu v tomto bohatém pokladu objevit něco dnes pro vlastní život.

Četba Bible je šancí vidět život a víru novým pohledem a učit se zkušeností druhých. Tedy se mohu ptát: „Co mi tím chceš, Bože, říct?“

podle rakouských autorů: Dr. Franz Kogler vede Biblické dílo (Bibelwerk) v diecézi Linz Mag. Hans Hauer je referent Biblického díla v Linz a farář ve Weichstetten a St. Marien

Většina lidí má těžkosti s místy v Bibli, kterým nerozumějí. Já sám za sebe musím přiznat, že mě zneklidňují právě ta místa v Bibli, u kterých se mi zdá, že jim rozumím!

Mark Twain

Prameny, odkazy

Jeruzalémská Bible; Luke T. Johnson – Evangelium podle Lukáše – Sacra pagina;
Paul-Gerhard Müller – Evangelium sv. Lukáše – Malý stuttgartský komentář
(všechny knihy z nakl. KNA); Petr Karas – Boží slovo na každý den;
Angelo Scarano – www.pastorace.cz

6. Číst Bibli. Ale kdy?

Při četbě Bible nezáleží na denní době a ani bezpodmínečně na délce textu. Hodně pomůže, najdeme-li si konkrétní čas během dne. Na začátku zkuste číst kratší dobu. Pokud se z umírněného začátku vyvine časem něco pravidelného (v němčině slovní hříčka: *mäßsig* – *regelmäßig*), pak je to neobyčejný dar sobě samému. Četba Bible se tak stává pevně zavedenou dobou, o kterou se můžeme opřít a s vnitřním pokojem prožít den.

7. Číst Bibli. Ale kde?

Mnohým pomáhá odebrat se k četbě Bible na oblíbené místo, které si člověk sám k tomuto účelu vyhlédl. Svíčka, květiny nebo jiný oblíbený předmět mohou pomoci k soustředění, ale jsou jen volitelnou pomůckou. Někdy je třeba respektovat, že jsme prostě onou generací, kterou charakterizuje pohyb a změna. A tak u někoho bude místem ke čtení Bible třeba čekárna, vlak, autobus... Místo může pomoci k soustředění, ale v Boží přítomnosti jsme kdekoli, stačí se jí otevřít, jak to naznačuje i Ježíš: Ježíš jí odpoví: „Věř mi, ženo, že přichází hodina, kdy nebudete ctít Otce ani na této hoře ani v Jeruzalémě. Vy uctíváte, co neznáte; my uctíváme, co známe, neboť spása je ze Židů. Ale přichází hodina, ano, již je tu, kdy ti, kteří Boha opravdově ctí, budou ho uctívat v Duchu a v pravdě (Jan 4,21-23).

26. neděle v mezidobí – cyklus C

26. září 2010

Ježíš řekl farizeům: ¹⁹„Byl jeden bohatý člověk, oblékal se do šarlatu a kmentu a každý den pořádal skvělou hostinu. ²⁰U jeho dveří léhal jeden žebrák - jmenoval se Lazar - plný vředů, ²¹a rád by utišil hlad aspoň z toho, co padalo z boháčova stolu; a ještě k tomu přicházeli psi a lízali mu vředy. ²²Žebrák umřel a andělé ho odnesli do Abraháмова náručí. Pak umřel i boháč a byl pohřben. ²³V pekle v mukách zdvihl oči a viděl zdálky Abraháma a v jeho náručí Lazara. ²⁴A zvolal: ‚Otče Abraháme, slituj se nade mnou a pošli Lazara, ať omočí aspoň koneček prstu ve vodě a ovlaží mi jazyk, protože zakouším muka v tomto plamenu.‘ ²⁵Abrahám však odpověděl: ‚Synu, uvědom si, že ty ses měl dobře už zaživa, Lazar naproti tomu špatně. A nyní se tu on raduje, a ty zakoušíš muka.‘ ²⁶A k tomu ke všemu zeje mezi námi a vámi velká propast, takže nikdo nemůže přejít odtud k vám, i kdyby chtěl, ani se dostat od vás k nám.‘ ²⁷Boháč řekl: ‚Prosím tě tedy, otče, pošli ho do mého otcovského domu.‘ ²⁸Mám totiž pět bratrů, ať je varuje, aby se také oni nedostali do tohoto místa muk.‘ ²⁹Abrahám odpověděl: ‚Mají Mojžíše a Proroky, ať je uposlechnou!‘ ³⁰On však odpořoval: ‚Ne, otče Abraháme! Ale když k nim někdo přijde z mrtvých, pak se obrátí.‘ ³¹Odpověděl mu: Jestliže neposlouchají Mojžíše a Proroky, nedají se přesvědčit, ani kdyby někdo vstal z mrtvých.“

Lk 16,19-31

Úvod k meditaci

Hřích boháče není ve zlu, které spáchal, ale že nevykonal, co mohl vykonat. My, křesťané se často až příliš soustředíme na snahu nespáchat zlo (což je chvályhodné), ale zapomínáme na dobro, které je v našich silách a možnostech, ale přesto se nepustíme do díla. Nechat se vést Božím slovem je klíčový postoj pro dobrý život vedoucí k nebi. Jakou nouzi – tělesnou, duševní nebo duchovní – vidím kolem sebe a jak a komu bych mohl konkrétně pomoci? K čemu konkrétně mne Boží slovo vede, jaká změna smýšlení ve světle Písma je pro mne zde a nyní aktuální?

Výklad biblického textu

Kontext: Ježíš posluchačům předkládá velmi působivý příběh o boháči a chudáku Lazarovi. Neměli bychom ale zůstat uvězněni v tomto obraze o solidaritě bohatého s chudým a – v tomto případě – selhání této solidarity. Otázka rozdílů mezi chudými a bohatými, postoj soucitu a solidarity, to jsou věci, které toto evangelium jistě nastoluje jako zásadní problém, přesto to není ústředním tématem. Naděje člověka není ani v tom, že je bohatý, ani v tom, že zemře jako chudý, ale v tom, že ve světle *Mojžíše a proroků* uvěří v Ježíše ukřižo-

Týden
s Božím
slovem

1. čtení:
Am 6,1a.4-7

2. čtení:
1Tim 6,11-16

Evangelium:
Lk 16,19-31

Srovnání:

Lk 6,24-25

Mt 5,17-20

Lk 10,25-28

Jan 5,45-47

2 Tim 3,16

Mt 27,64

Jan 2,22

Jan 20,9

Sk 3,15

Sk 4,1-2

Sk 17,2-3.32

Řím 10,9

1 Sol 4,14

vaného a vzkríšeného – klíč k pochopení se tedy skrývá v samém závěru poselství, jak tomu u Ježíše bývá často.

¹⁹ **Byl jeden bohatý člověk:** Toto podobenství se opět vyskytuje pouze v Lukášově evangeliu. Stejně jako *pošetilý boháč* (12,16–21), ani on není sympatickou postavou.

každý den pořádal skvělou hostinu: Výraz *eufraínó* (*hodovat* či *slavit*) se užívá v 12,19 a 15,23–32 o zvláštních příležitostech. Ale tento muž hoduje denně! Každý detail hovoří o stejné hojnosti a přehnané marnotratnosti, jakou nacházíme v Am 6,4–7: *Běda těm, kdo lehají na ložích ze slonoviny, povalují se na pobovkách, jídají jehňata ze stáda a telata z chléva, bláboli za zvuku harfy, vymýšlejí si hudební nástroje jako David, pijí víno z obětních misek, nejlepší olejí se mažou, ale nad Josefovou těžkou ranou se netrápí. Proto nyní budou přestěbováni v čele přesídlelců, ustane hodokvas povalečů.*

²⁰ **jeden žebrák – jmenoval se Lazar:** Význam jména *Lazar* (tvar řecký, v hebrejštině je to *Eleazar*) znamená *Bůh pomáhá*, což připomíná, že žije zcela nadějí v Hospodina.

²¹ **a rád by utišil hlad:** Lukáš mistrně vykreslil bezstarostnou hýřivost bohatého muže a podobně líčí situaci chudákovu. Je *pobožen* u boháčových dveří, patrně se sám nemůže pohybovat. Je samý vřed. Trpí hladem. Nedostane žádné zbytky z boháčova stolu, zato psi olizují jeho rány. Spojitost se psy znamená nečistotu, jde tedy o další znak vyvržení a izolaci.

²⁴ **Otče Abraháme, slituj se nade mnou:** Boháč používá toto oslovení zde i v 30. verši. Ale už Jan Křtitel naznačil, že nestačí prohlašovat: *naším otcem je Abrahám*, ale že je třeba *přinášet plody hodné obrácení* (Lk 3,8). Zvolání *slituj se nad námi* bude v Lk 17,13 a 18,38–39 adresováno Ježíšovi. Ironie epizody spočívá v tom, že nyní prosí o *smilování* (*eleos*) ten, který neprojevil slitování *almužnou* (*eleémosyné*) vůči chudákovi.

²⁹ **Mají Mojžíše a Proroky:** Obrat odkazuje na Písmo v celé jeho prorocké síle – Mojžíš a Proroci. V tomto kontextu (srov. 16,16) především k požadavku Písma, aby byla poskytována péče chudým v zemi (např. Ex 22,21–22;23,9; Lv 19,9–10;19,33).

³⁰ **pak se obrátí:** Hovoří se zde o obrácení, o kajícnosti. Dotyčné slovo je *metanoein* – změnit smýšlení, úmysl – a vyjadřuje správnou odpověď na slyšení Božího slova (viz 10,13; 11,32; 13,3–5; 15,7–10). A nejde jen o záměnu našeho úmyslu za jiný náš úmysl, odlišný od předchozího. Jde o nahrazení našeho úmyslu úmyslem Božím. Použití tohoto výrazu naznačuje, že boháčův osud je výsledkem neuposlechnutí proroků a *nekajícnosti, neobrácení* během života.

³¹ **nedají se přesvědčit, ani kdyby někdo vstal z mrtvých:** Sloveso *vstát* (*anistémí*) Lukáš často užívá o Ježíšově vzkríšení (Lk 9,22; 18,33; 24,9.46; Sk 2, 24.32; 3,22.26; 13,32). Některé rukopisy uvádějí *egeiró* („povstat“), které Lukáš používá stejně často v téže souvislosti (Lk 7,14; 9,7.22; 20,37; 24,6.34; Sk 3, 7.15; 4,10; 5,30; 10,40; 13,30.37). Smysl i narážka jsou v obojím případě stejné: výrok sahá za hranice podobenství, tedy k Ježíšovi jako prorokovi, kterého Bůh vzkrísil, jak prohlašuje vyprávění Skutků apoštolů.

Další texty v týdnu

Po: Job 1,6–22; Lk 9,46–50

Čt: Job 19,21–27; Lk 10,1–12

Út: Job 3,1–3.11–17.20–23; Lk 9,51–56

Pá: Job 38,1.12–21; 40,3–5; Lk 10,13–16

St: Job 9,1–12.14–16; Lk 9,57–62

So: Job 42, 1–3.5–6.12–16; Lk 10,17–24

K tématu

Písmo svaté, které obsahuje Boží slovo, nemůže být v duchovním životě nikdy pojato jako nějaké ideologické stanovisko, ani nemůže být redukováno na knihu, jíž se inspirují pouze teologie a katecheze. Písmo je Boží poselství člověku, každému člověku. Vyzývá člověka, aby poznal Boha osobně, aby se setkal s Kristem a žil pro něho, ne už jen pro sebe. Když přistupujeme k Písmu, nemáme hledat jen nějakou myšlenku nebo rozšíření poznání, ale zavazující vztah mezi námi a Bohem. Ke slovu máme přistupovat proto, abychom uzavřeli smlouvu.

Enzo Bianchi – Modlit se Boží slovo

Číst Bibli a modlit se – ale jak?

Sedm povzbuzení k četbě Bible

Číst Bibli. To sice mnohé přitahuje, ale na druhou stranu to přináší řadu otázek. Po staletí se Bible těšila veliké vážnosti, nebralo se ale příliš v úvahu, jaká síla a povzbuzení může vzejít ze studia jednotlivých textů. Nezřídka bylo studium Bible dokonce pokládáno za nebezpečné. Dnes je pro mnohé živým pramenem osobní víry a motivací k vlastnímu konkrétnímu jednání.

1. Číst Bibli. Ale jak?

Bible není kriminální román a nejsou to ani noviny. Spíše je sbírkou 72 samostatných spisů, ve kterých jsou dochovány nejrozličnější a někdy rozporuplné zkušenosti s Bohem abližními. Přístupy k Bibli jsou tak rozmanité, jako jsou lidé sami. Nacházíme se v různých životních situacích a jsme vystaveni různým pocitům, takže nás jedna stejná věta poprvé osloví a podruhé ne. Před (a po) četbě může hluboké dýchání a krátké ticho pomoci zesílit pozornost vůči textu Bible. Také například polohlasné čtení dává textu úplně jiný tón. Nebo pokusíme-li se o překlad do hovorové řeči, objeví se nová hloubka čteného poselství. Je užitečné vtisknout si jednu větu do paměti. Četba Bible nevyžaduje žádnou zvláštní techniku, ale je prostě přebýváním. Jde prostě o to dovořit, aby se mne dotkla Boží blízkost.

2. Číst Bibli. Ale proč?

Biblické texty chtějí být pro toho, kdo je čte, evangeliem, tedy radostným poselstvím, dobrou zprávou. Při čtení a přemýšlení o nich začínají staré texty nově žít. Nespočet lidí nalezlo skrze Bibli přístup k hlubšímu životu.

Biblické texty mohou a chtějí podporovat naši duchovní kondici. Stále znovu smíme objevovat, že jsme byli povoláni ke svobodě (Gal 5,1). Ježíš přišel, abychom měli život a měli ho v plnosti (Jan 10,10).

3. Číst Bibli. Ale co?

V našem prostředí je nejdostupnější a dobře použitelný tzv. Český ekumenický překlad, který v mnoha vydáních zahrnuje i tzv. deuterokanonické knihy. Z naslouchání Bibli při liturgii je nám asi nejbližší tzv. liturgický překlad, ten ale souhrnně jako celá kniha nevyšel, proto se dají najít v tomto překladu jen určité biblické knihy nebo jednotlivé tzv. perikopy (k dispozici je např. praktický Misál na každý den liturgického roku, vydaný v roce 2000). Právě liturgický překlad používáme v tomto listu *Veźmi a čti – Týden s Božím slovem*. V poslední době je také k dispozici renomovaná tzv. Jeruzalémská Bible. V zásadě platí: Zvolit si takový vhodný překlad, který mi osobně dobře vyhovuje. Kdo si dovolí vlastní Bibli, může si podtrhnout věty, které vnímá jako osobně důležité.